

EDİTÖRDEN

Ortadoğu'nun en önemli aktörlerinden biri olan İran, derin tarihi geçmişi ve köklü devlet geleneğinin yanı sıra zengin kültürel dokuya sahip bir ülkedir. Sahip olduğu bu özellikler ve tarihi süreçte geniş bir coğrafyaya yayılmış olması hasebiyle İran, oldukça karmaşık bir sosyal ve siyasi yapı arz etmektedir. Özellikle 1979 yılında ülkede gerçekleşen “İslam Devrimi”yle birlikte ayrı bir mecraya sürüklenen İran, bu süreç sonrasında daha da karmaşık bir yapıya bürünmüştür. “İran Çalışmaları Dergisi” bu ve benzeri sebeplerden dolayı komşu ülke İran'ın, bilimsel ve akademik olarak daha yakından, tarafsız bir şekilde tanınması ve analiz edilmesi amacıyla faaliyete geçmiştir.

Yeni sayımızın “Çin'in İran Nükleer Politikası: Ulusal Çıkar ve “Sorumlu Büyük Güç” Arasında Denge” başlıklı ilk makalesinde Ümit Alperen küresel bir aktör olarak Çin'in İran nükleer meselesindeki politikasını incelemektedir. Söz konusu politikanın oluşumunda Pekin yönetiminin uluslararası sistemdeki konumunun, Çin-ABD ilişkilerinin, bölgesel/küresel düzeydeki ulusal çıkarlarının ve “sorumlu büyük güç” imajı parametrelerinin etkili olduğunu iddia etmektedir. Sayının ikinci makalesinde Alptuğ Kudoğlu, “İran'da Musaddık Dönemi: 1951-1953” başlıklı çalışmada İran siyasi tarihinde en kritik dönemlerden biri olan Başbakan Muhammed Musaddık dönemini incelemektedir. Yazar 1951-1953 yılları arasında İran'ın hem içindeki ve dışındaki siyasi süreçleri ele alarak bu dönemi anlamaya çalışmaktadır. Makale İran'da o dönemde etkili milliyetçi dalgayı da arkasına alan Musaddık'ın İran petrolerini millileştirmesi süreci ve buna karşı olan kesimlerin direncini ele almaktadır.

Mansoureh Ganjian ve Hasmah Zanuddin tarafından kaleme alındı bu sayının üçüncü makalesi “İran Siyasetinde BBC'nin Rolü: Şah'tan Hamaney'e” başlığını taşımaktadır. Çalışma İslam Devrimi'nin hem öncesi hem de sonrasında İngiliz Yayın Şirketi Fars Servisi'nin (BBCPS) İran'ın iç siyasetinde oynadığı rolü incelemektedir. Çalışma iki önemli konjonktüre odaklanmaktadır. İlkinde BBCPS'nin sürgünde bulunan Ayetullah Humeyni'nin Şah karşıtı konuşmalarının yayımlanmasına verdiği desteği ortaya çıkarmaktadır. İkincisinde ise BBCPS'nin 2009'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri protestoları sırasında İran halkına verdiği desteği açıklamaktadır. Sayının “İlhanlılar İdaresinde Şîrâz (684/1286-735/1335)” başlıklı son makalesinde ise Akif Rençber son Salgurlu idarecisi Abiş Hatun'un 1286'da İlhanlılar tarafından görevden el çektilmesinden, son İlhanlı hükümdarı Ebu Said Bahadır Han'ın vefatına kadar geçen süreçte (735/1335) Şîrâz şehrinin siyasî tarihini konu almaktadır.

EDITOR'S NOTE

One of the most important actors of the Middle East, Iran is a country with a strong historical background as well as a deep-rooted state institution and a rich culture. Iran has a very complicated social and political structure as a result of these characteristics and its wide geographical expansion throughout the history. Especially after the “Islamic Revolution” in 1979, Iran was driven into a separate channel and became an even more complex structure. Due to these and other similar reasons, we have started the publication of “The Journal of Iranian Studies” in order to get to know and analyze the neighboring country Iran more scientifically and academically in a more objective and impartial manner.

In the first article of our latest issue, titled “China’s Policy on Iran’s Nuclear Issue: The Balance Between National Interest and ‘Responsible Great Power’”, Ümit Alperen examines China’s policy as a global actor on the nuclear issue of Iran. The article asserts that the position of Chinese government in the international system, US-China relations, national interests at regional/global levels and the “responsible great power” image are effective on China’s policy making on the issue. In the second article of the issue titled “Mossadeq Period in Iran: 1951-1953”, Alptuğ Kudoğlu investigates one of the most critical periods of the political history of Iran; the presidency of Mohammad Mosaddeq. The author handles both the internal and external political processes between 1951-1953, in order to reach an understanding of this period. The course that Mosaddeq, with the nationalist wind at his back, nationalised Iranian oil and the resistance of the parties who are against it are explained.

The third article of this issue by Hasmah Zanuddin is titled “The role of BBC in Iran’s Politics: From the Shah to Khamenei”. The article examines the role of British Broadcasting Corporation Persian Service in the domestic policy of Iran before and after the Islamic Revolution. It focuses on two important conjunctures. The first one reveals BBCPS’s support on the broadcasting of the exiled Ayetollah Homeini’s anti-Shah speeches. The second one investigates BBCPS’s support on Iranian people during the protests against presidential election in 2009. In the last article of the issue, titled “Shiraz Administration of Ilkhanids (684/1286-735/1335)” Akif Rençber handles the political history of the city of Shiraz from the dismissal of the last Salgurid administrator Abis Hatun by Ilkhanids in 684/1286, until the death of the last Ilkhanid Emperor, Ebu Sad Bahadır Khan in 735/1335.